

**UCHWAŁA NR XXIII/151/16
RADY GMINY BUKOWIEC
z dnia 25 listopada 2016 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446 i poz. 1579), art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 i z 2015 r. poz. 1893) oraz art. 10 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z 2015 r. poz. 1893 i z 2016 r. poz. 437) uchwała się, co następuje:

Czesław Wszolek
§ 1. Uchwalić Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii zobowiązują gminy do prowadzenia zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz innych uzależnień. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który został zatwierdzony przez komisje stałe Rady Gminy oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszótek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2017 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ma na celu oszacowanie stanu problemów alkoholowych występujących na terenie gminy, związanych z tym zagrożeń, a także przedstawienie istniejącej bazy zasobów i możliwości do podjęcia działań zmierzających do zapobiegania oraz łagodzenia problemów alkoholowych i ich skutków.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania te są realizowane ze środków stanowiących dochody gminy z opłat za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, które ustawodawca nazywa środkami dodatkowymi i które nie mogą być przeznaczone na inne cele. Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii uchwalanego corocznie przez Radę Gminy. Merytoryczną podstawą do finansowania zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach Gminnego Programu są zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Ustawa określa kierunki polityki państwa wobec alkoholu, kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje zagadnienia z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa również źródła finansowania tych zadań. Ponadto reguluje funkcjonowanie rynku napojów alkoholowych, określa zasady kontroli obrotu tymi napojami, wprowadza regulacje dotyczące postępowania wobec osób nadużywających alkoholu, określa podstawy leczenia odwykowego.

Ustawa wymienia sześć podstawowych zadań, według skali ważności, które powinny być realizowane w ramach uchwalanego corocznie przez Radę Gminy programu:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących zasad sprzedaży napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku ich nie przestrzegania.

- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii działania z tego zakresu realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą,
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych,
- ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych,
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii,
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Przeciwdziałanie narkomanii zgodnie z art.10 ust. 1 należy do zadań własnych gminy. Zadania powyższe są finansowane ze środków własnych podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii i środków przeznaczonych na realizację programów zdrowotnych.

Na podstawie w/w ustawy został opracowany Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016, który szczegółowo określa zadania dla gmin w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii realizowany będzie przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki przy udziale Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przez osoby i instytucje, których działania skierowane są na zwalczanie patologii w lokalnej społeczności.

Środki przeznaczone na realizowanie zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki pochodzą z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Przewidywane wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w 2017 r. wyniosą 69 522,00 zł.

Diagnoza problemów

I. Zagrożenia wynikające z picia alkoholu i używania narkotyków.

1. Zagrożenia wynikające z picia alkoholu obejmują swoim zasięgiem nie tylko osoby pijące, ale właściwie wszystkich mieszkańców, wśród których osoby te egzystują. Do najważniejszych problemów alkoholowych, które mają charakter powszechny, ale dotyczą też naszej gminy należą:
  - uszkodzenia zdrowia u dorosłych osób nadmiernie pijących,
  - nadumieralność we wczesnym wieku ze względu na zatrucia śmiertelne, wypadki komunikacyjne, samobójstwa, utrudnienie procesu diagnozowania chorób,
  - zaburzenia rozwoju psychofizycznego i edukacyjnego pijącej młodzieży,
  - szkody występujące u członków rodzin alkoholowych takie jak: zaburzenia emocjonalne spowodowane stresem, demoralizacja, ubóstwo, obniżenie szans na osiągnięcie powodzenia zawodowego,
  - dezorganizacja środowiska pracy przejawiająca się absencją, wypadkami, obniżeniem wydajności pracy, wzrastającym uzależnieniem wśród osób bezrobotnych,
  - naruszenia prawa i porządku przez osoby nietrzeźwe, do których należą: przestępstwa, przemoc w rodzinie, prowadzenie pojazdów w stanie nietrzeźwym, zaburzenia zachowań w miejscach publicznych, sprzedaż alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym,
  - niekorzystne zmiany w strukturze spożycia napojów alkoholowych,
  - spożywanie alkoholu przez młodzież.
2. Narkotyki i narkomania są problemem społecznym, który stanowi wyzwanie dla społeczności lokalnych. Duże rozpowszechnienie środków psychotropowych ma swoje wielowymiarowe przyczyny, a szkody z tym związane obserwowane są jako znaczne utrudnienie życia społecznego. Stąd słuszny wydaje się postulat, aby działania zapobiegające miały charakter interdyscyplinarny i długofalowy. Głównym celem działań profilaktycznych jest uświadomienie zagrożenia i skutków zdrowotnych wynikających z używania narkotyków. Na terenie gminy Bukowiec nie prowadzono dotychczas badań dotyczących zjawiska narkomanii, nie posiadamy więc informacji na temat ilości osób, które zetknęły się z tym problemem. Nie zwalnia to nas jednak z obowiązku podejmowania działań zapobiegawczych i informacyjnych dotyczących tej problematyki. Dostępność tych środków jest powszechna. Szczególną uwagę należy zwrócić na młodzież gimnazjalną, która znajduje się w szczególnie trudnym okresie swojego rozwoju. Poziom wiedzy z zakresu uzależnień od narkotyków i środków psychotropowych jest jednak niezbyt duży i pochodzi on głównie z mediów. Dlatego też ważne wydaje się opracowanie i upowszechnienie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki narkomanii. Niezbędne jest również zorganizowanie stałego systemu wymiany informacji pomiędzy osobami odpowiedzialnymi za realizację programu, a szkołami na terenie gminy z wykorzystaniem specjalistów w tej dziedzinie zatrudnionych w punktach konsultacyjnych. Umożliwienie systematycznego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych osób, które z racji wykonywanej pracy zaangażowane są w ten problem stanowi ważny warunek efektywnych działań profilaktycznych i ograniczenia szkód społecznych i zdrowotnych. Głównymi działaniami, które są niezbędne na terenie naszej gminy jest wspieranie szkół podstawowych oraz gimnazjum w rozwijaniu działań profilaktycznych, w szczególności obejmujących diagnozę problemu używania narkotyków na terenie szkoły i realizację adekwatnego do potrzeb programu profilaktycznego.

II. Charakterystyka sytuacji w gminie Bukowiec.

1. Gmina Bukowiec położona jest w północnej części województwa kujawsko pomorskiego, w powiecie świeckim. Graniczy z pięcioma gminami: Drzycim, Lniano, Pruszcz, Świecie, Świekatowo. Zajmuje powierzchnię 11 100 ha, co stanowi 7,5% powierzchni powiatu świeckiego oraz 0,62% ogólnej powierzchni województwa. Gmina ma charakter typowo rolniczy. Liczba mieszkańców gminy wynosi 5 169 osób. W gminie znajduje się 16 miejscowości, wchodzących w skład 13 sołectw.
2. W gminie Bukowiec znajduje się 6 miejscowości, w których działały Państwowe Gospodarstwa Rolne. Likwidacja tych zakładów pracy spowodowała, że większość byłych pracowników stała się osobami bezrobotnymi. Część z nich nabyła uprawnienia do świadczeń przedemerytalnych, jednak pozostali są obecnie osobami bezrobotnymi bez prawa do zasiłków. Są to osoby, które posiadają głównie podstawowe wykształcenie co powoduje znaczne trudności w znalezieniu pracy. Sytuację pogłębia dodatkowo fakt znacznych odległości od najbliższych miast, gdzie ewentualnie można by otrzymać pracę. Sytuacja ekonomiczna kraju spowodowała, że trudności materialne dotknęły również rolników posiadających w większości małe lub średnie gospodarstwa rolne. Dochody uzyskiwane z tych gospodarstw nie zabezpieczają w pełni potrzeb rodzin w nich pracujących. Znaczna część członków tych rodzin stała się również osobami bezrobotnymi. Obecnie na terenie gminy zarejestrowanych jest 149 osób bezrobotnych, w tym 90 kobiet. Prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiada 15 osób. Natomiast bez prawa do zasiłku pozostają 134 osoby.
3. Trudna sytuacja materialna rodzin ma również wpływ na problemy w zabezpieczeniu podstawowych potrzeb dzieci, w tym potrzeb edukacyjnych i kulturalnych. Koszty związane z kształceniem się dzieci w szkołach ponadgimnazjalnych oraz koszty ich pobytu w internatach często przewyższają możliwości finansowe rodziny. Wpływa to na ograniczenie możliwości i aspiracji dzieci oraz zredukowanie potrzeb w tym zakresie. Znaczne odległości od okolicznych miast powodują, że dzieci rzadko wyjeżdżają do kina czy teatru.
4. Według badań Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w Polsce żyje około 800 tys. osób uzależnionych od alkoholu. Stanowi to 2% populacji. W placówkach leczenia odwykowego zarejestrowanych jest 150 tys. osób. Z badań przeprowadzonych na zlecenie PARPA w Warszawie wynika, że 16% dorosłej populacji Polaków przekracza próg nadużywania alkoholu. Największy wzrost w tym zakresie odnotowano wśród młodych kobiet w grupie wiekowej 18-29 lat. Co dziesiąta kobieta w tej grupie (10,2%) pije w sposób ryzykowny. W populacji mężczyzn najbardziej wzrosła grupa ryzykownie pijących 50-latków (wzrost o 50%). Wysoki wskaźnik wzrostu ryzykownie pijących wśród mężczyzn odnotowano wśród osób bezrobotnych – wzrost o 48%.
5. Trudna sytuacja materialna i nieumiejętność odnalezienia się w nowej rzeczywistości powoduje zwiększenie ilości osób sięgających po alkohol również na terenie naszej gminy. Skutki choroby alkoholowej dotyczą głównie dzieci ponieważ powodują nieprawidłowości w funkcjonowaniu życia rodzinnego, przemoc i agresję w stosunkach międzyludzkich.
Zjawisko przemocy w sposób ścisły wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Statystyki podają, że większość sprawców czynów kwalifikowanych przez Kodeks Karny jako fizyczne lub psychiczne znęcanie się nad członkami rodziny działa pod wpływem alkoholu lub innych środków uzależniających.
Z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bukowcu korzystają obecnie 170 rodzin, z czego 28 to rodziny z problemem alkoholowym.

Pomoc tym rodzinom udzielana jest głównie w formie rzeczowej i pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych. Większość osób kierowana jest do działających na terenie gminy punktów konsultacyjnych w celu udzielenia profesjonalnej pomocy w zakresie uzależnień i przemocy w rodzinie. Z osobami tymi podpisywane są też kontrakty socjalne zobowiązujące w zamian za udzieloną pomoc do podjęcia określonych działań wskazanych przez pracowników socjalnych.

Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęły 4 wnioski o przeprowadzenie rozmów interwencyjnych i skierowanie na leczenie.

6. Brak spójności w wychowaniu dzieci i młodzieży pomiędzy szkołą, a domem rodzinnym oraz brak pozytywnych wzorców i autorytetów powoduje wzrost agresji i przemocy zarówno w szkołach jak i w środowiskach lokalnych. Brak właściwej opieki oraz nierozwiązane problemy emocjonalne szczególnie wieku dojrzewania powodują, że młodzież zaczyna sięgać po alkohol i narkotyki.

Z badań przeprowadzonych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w ciągu ostatnich kilku lat w Polsce zwiększyła się ilość wypijanego alkoholu przez dzieci i młodzież. Najczęściej spożywanym napojem alkoholowym jest piwo, na drugim miejscu znajduje się wino, na trzecim wódka. Po alkohol sięgają zarówno chłopcy jak i dziewczęta, a różnice w spożywaniu wynikające z różnicy płci są stosunkowo niewielkie. Spożywanie alkoholu jest najbardziej rozpowszechnionym zachowaniem ryzykownym wśród nastolatków. Około 30% nastolatków przyznaje się do regularnego spożywania alkoholu. W gminie Bukowiec nie były prowadzone dotychczas żadne badania dotyczące poziomu agresji wśród uczniów i spożywania alkoholu.

Jednak są to problemy na tyle ważne i powszechne w naszym kraju, że należy na nie zwrócić uwagę i w miarę możliwości im przeciwdziałać.

7. Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży ustalony przez Radę Gminy w Bukowcu wynosi 20. Ustalony limit nie obejmuje sprzedaży piwa. Rada Gminy ustaliła też limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w liczbie 5 punktów.

W 2015 roku w gminie Bukowiec wartość sprzedanego alkoholu wyniosła 3 066 869,23 zł.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej

1. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, w którym zatrudniony jest terapeuta uzależnień.
2. Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków, w którym zatrudniony jest terapeuta uzależnień.
 Punkty konsultacyjne powinny być tworzone i finansowane w miejscowościach, w których nie ma profesjonalnych placówek leczenia odwykowego i w miejscowościach, z których dojazd do takich placówek jest utrudniony.
 Ustawa rekomenduje w pierwszej kolejności wspieranie profesjonalnych placówek leczenia odwykowego. Punkty konsultacyjne są pomostem, który łączy mieszkańców danego terenu, na którym nie ma profesjonalnej oferty terapeutycznej, z zakładami leczenia odwykowego. Nie jest zadaniem takiego punktu samodzielne prowadzenie terapii uzależnienia od alkoholu i narkotyków. Do zadań punktu należy w szczególności:
  - dostarczanie informacji o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii,
  - motywowanie i kierowanie na leczenie,
  - udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej,
  - udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej osobom po zakończeniu terapii odwykowej i ich rodzinom.
 Ważną rolą punktów konsultacyjnych jest udzielanie informacji członkom rodzin osób uzależnionych. Dotychczasowa praktyka wskazuje, że najczęściej to właśnie członkowie rodzin zgłaszają się po poradę do takiego punktu. Bardzo ważne są kompetencje osób dyżurujących w punkcie konsultacyjnym. Konieczne jest więc tutaj zatrudnienie wykwalifikowanego terapeuty uzależnień posiadającego certyfikat wydany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych potwierdzający kwalifikacje zawodowe. Istotne jest również stworzenie takich warunków lokalowych i godzin otwarcia punktu, które gwarantowałyby dyskrecję osobom zgłaszającym się do niego.
3. Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie wskutek nadużywania alkoholu, w którym zatrudniony jest psycholog i prawnik.
4. Punkt konsultacyjny dla rodzin zagrożonych narkomanią, w którym zatrudniony jest psycholog i prawnik.
 Przyjęty w Polsce model terapeutyczny zakłada konieczność udzielania pomocy psychologicznej i prawnej członkom rodzin, które są dotknięte problemami wynikającymi z alkoholizmu i narkomanii. Osoby te są określane mianem osób współuzależnionych i traktowane jako druga, równie ważna jak osoby uzależnione, grupa społeczna.
5. Do zadań wójtów, burmistrzów, prezydentów miast zgodnie z art. 41, ust. 3 ustawy należy powołanie gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.
 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bukowcu liczy obecnie 5 osób. W jej skład wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
 Do podstawowych zadań Komisji należy:
  - inicjowanie i opiniowanie zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz pomoc w ich realizacji,
  - opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami rady gminy, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów, w których sprzedawane są napoje alkoholowe),
  - prowadzenie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,

- przeprowadzanie rozmów interwencyjnych z osobami uzależnionymi od alkoholu oraz członkami ich rodzin,
- podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu.

Zgodnie z art.18, ust. 1 ustawy Komisja wydaje opinię dotyczącą zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z odnośnymi uchwałami Rady Gminy, która stanowi warunek do wydania zezwolenia przez Wójta na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest miejscem, gdzie najczęściej zgłaszają się po pomoc członkowie rodzin z problemem alkoholowym, przede wszystkim dlatego, że Komisja podejmuje czynności zmierzające do wydawania orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. Zdarza się, że w trakcie rozmowy dotyczącej zobowiązania do leczenia okazuje się, że osoba uzależniona jest sprawcą przemy w rodzinie. O zastosowaniu wobec osoby uzależnionej zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego stanowi sąd rejonowy, który wydaje postanowienie w tej sprawie.

6. W celu koordynacji wykonywania Gminnego Programu Wójt powołuje pełnomocnika do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Do zadań pełnomocnika należy:

- przygotowanie projektu Gminnego Programu,
- bieżąca koordynacja i nadzór nad formalną i merytoryczną zgodnością wykonywanych zadań z przyjętym harmonogramem działań ujętych w Gminnym Programie,
- udział w pracach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przeprowadzenie analizy problemów alkoholowych i stanu zasobów w dziedzinie ich rozwiązywania na terenie gminy,
- określenie zgodności podejmowanych działań z Gminnym Programem,
- współpraca z organizacjami i instytucjami działającymi w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii,
- współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bukowcu udziela pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej, w tym również z problemem alkoholowym w formie pomocy finansowej, rzeczowej i pracy socjalnej. Wszyscy pracownicy socjalni zostali przeszkoleni z zakresu wiedzy o uzależnieniach i działaniach profilaktycznych.

8. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Gminna Przychodnia w Bukowcu, świadcząca usługi medyczne dla mieszkańców gminy. Pracownicy Przychodni posiadają przeszkolenie z zakresu profilaktyki.

9. Posterunek Policji w Bukowcu, w którym policjanci przeszkoleni są w zakresie wiedzy o problemach alkoholowych i działaniach profilaktycznych.

10. Na terenie gminy istnieją trzy szkoły podstawowe - w Bukowcu, w Przysiersku i w Różannie, jedno Gimnazjum w Korytowie, a także dwa przedszkola w Przysiersku i w Bukowcu.

Wszystkie placówki oświatowe działające na terenie gminy Bukowiec realizują obligatoryjnie zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyczne, co jest wymogiem ustawy o systemie oświaty.

Cele szkolnych programów profilaktycznych koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- eliminowanie lub redukowanie wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych,
- rozwijanie postaw prozdrowotnych,
- promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych,

- prowadzenie doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanych z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych do potrzeb technologii profilaktycznych.
11. Mając na uwadze problem spożywania alkoholu przez nieletnich przeszkolono właścicieli oraz personel sklepów i punktów gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
  12. Mieszkańcy gminy Bukowiec korzystać mogą z bezpłatnego telefonu zaufania „Niebieska Linia” dla ofiar przemocy w rodzinie, mieszczącego się w Urzędzie Marszałkowskim w Toruniu.
  13. Na terenie gminy działa grupa samopomocowa „Jutrzenka” funkcjonująca w oparciu o założenia wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Skupia ona osoby prowadzące lub kontynuujące własny proces terapeutyczny, które spotykają się na mityngach zamkniętych. Odbywają się także mityngi otwarte, w których mogą uczestniczyć wszystkie osoby potrzebujące pomocy, zarówno uzależnione od alkoholu jak i członkowie ich rodzin.

Plan działań

Podstawą do sformułowania adekwatnego dla potrzeb środowiska lokalnego planu działań jest poznanie jego rzeczywistych potrzeb. Na podstawie dokonanej diagnozy problemów i zasobów konieczne wydaje się podjęcie następujących działań, które umożliwią skuteczniejsze rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią oraz prowadzenie działań profilaktycznych.

I. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Cel działań: zmniejszenie skutków degradacji psychofizycznej osób uzależnionych.

1. Działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, udzielającego pomocy osobom dotkniętym alkoholizmem w rodzinie.
2. Działalność punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych tym uzależnieniem, udzielającego pomocy terapeutycznej w zakresie narkomani i środków psychoaktywnych.

II. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i problemy związane z narkomanią pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cel działań: zmniejszenie ilości i dolegliwości zaburzeń życia rodzinnego wynikających z alkoholizmu i narkomanii.

1. Działalność punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie wskutek nadużywania alkoholu oferującego pomoc psychologiczną i prawną.
2. Działalność punktu konsultacyjnego dla rodzin zagrożonych narkomanią, oferującego pomoc psychologiczną i prawną.
3. Kontynuowanie działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym poprzez:
  - prowadzenie rozmów interwencyjnych i nakłanianie do leczenia osób uzależnionych,
  - kierowanie do sądu wniosków o poddanie się obowiązkowi leczenia odwykowego osób uzależnionych,
  - podejmowanie interwencji w przypadkach przemocy w rodzinie.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

Cele działania:

- zmniejszenie ilości alkoholu wypijanego przez młodzież,
- zmniejszenie nowych przypadków uzależnień,
- ograniczenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem alkoholu i narkotyków.

1. Finansowanie działalności sześciu świetlic środowiskowych: w Różannie, w

Polednie, w Bukowcu, w Gawrońcu, w Budyniu i w Tuszyńkach, w których realizowane są programy profilaktyczne mające na celu przeciwdziałanie patologiom społecznym. Świetlice są miejscem dla dzieci i młodzieży, które często z uwagi na niesprzyjające środowisko wychowawcze oraz trudności szkolne wymagają pracy o charakterze opiekuńczo-wychowawczym.

W świetlicy dzieci te uczą się umiejętności prawidłowego organizowania sobie czasu wolnego, rozwijania własnych zainteresowań, utrwalania umiejętności interpersonalnych i pozytywnych postaw w grupie.

2. Dofinansowanie organizowanych dla dzieci pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami profilaktyki.
3. Dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć typu świetlicowego.
4. Organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonego z realizacją celów profilaktycznych, edukacyjnych, zdrowotnych i rekreacyjno-turystycznych.
5. Zorganizowanie szkolenia na temat aktualnych problemów związanych ze zjawiskiem uzależnień, przemocy i niedostosowania społecznego wśród dzieci i młodzieży oraz umiejętności przeciwdziałania temu zjawisku.
6. Wspieranie i dofinansowanie różnych form zajęć oraz imprez masowych promujących trzeźwy i zdrowy styl życia.
7. Zakupy materiałów związanych z realizacją w/w zadań oraz prenumerata czasopisma „Trzeźwymi bądźcie”.
8. Nawiązanie ścisłej współpracy z sołectwami na terenie gminy mającej na celu wspieranie lokalnych inicjatyw w zakresie organizowania imprez sportowo-rekreacyjnych promujących zdrowy tryb życia i dofinansowanie zadań w tym zakresie.
9. Poszerzenie współpracy z pedagogami szkolnymi w zakresie oferowanej pomocy psychologicznej, prawnej i terapeutycznej przez specjalistów zatrudnionych w Punktach Konsultacyjnych:
  - udzielanie pomocy w diagnozowaniu trudnych przypadków wśród uczniów i właściwej dalszej pracy z uczniem i rodziną,
  - pomoc w organizowaniu prelekcji dla uczniów i pogadarek dla rodziców mających na celu propagowanie i upowszechnianie wiedzy o szkodliwości środków uzależniających i zjawisku przemocy w szkole i w rodzinie.
10. Prowadzenie kampanii edukacyjnych obejmujących problematykę uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz przemocy w rodzinie.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Cel działania: tworzenie bazy materialnej i organizacyjnej dla realizacji programów rozwiązywania problemów uzależnień.

1. Udzielenie dotacji dla stowarzyszeń na zorganizowanie kolonii letnich, w czasie których prowadzone będą zajęcia przekazujące dzieciom wiedzę o systemach wartości, wpływach społecznych, rozwiązywania problemów i nabywania umiejętności życiowych.
2. Wspieranie zajęć i imprez sportowych dla dzieci i młodzieży organizowanych przez kluby sportowe propagujące alternatywne formy spędzania czasu wolnego oraz kształtujące postawy i umiejętności ważne dla zdrowego i trzeźwego życia.
3. Finansowanie Telefonu Zaufania „Niebieska Linia” dla ofiar przemocy w rodzinie jako formy wsparcia dla osób mających problem z przemocą pod wpływem alkoholu i narkotyków.

4. Kontynuacja współpracy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z alkoholizmem i narkomanią z instytucjami zajmującymi się profilaktyką obejmującą w/w problemy.
5. Wspieranie działań grupy AA „Jutrzenka” w zakresie podejmowanych działań terapeutycznych i edukacyjnych.

V. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Cel działania: przestrzeganie przepisów ustawy w zakresie reklamy napojów alkoholowych, ograniczeń sprzedaży nietrzeźwym i nieletnim.

1. Prowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.
2. W przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy kierowanie wniosków do organów ścigania i występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
3. Szkolenie sprzedawców.

Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i narkomanii jest nowym zadaniem gminy, zaś wspieranie zatrudnienia socjalnego tych osób poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej stanowi jedną z form realizacji tego zadania. Zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym warunkiem uczestnictwa osób uzależnionych w Centrum Integracji Społecznej jest ukończenie psychoterapii w zakładzie leczenia odwykowego modyfikującej patologiczne wzorce funkcjonowania psychologicznego i emocjonalnego. W roku 2017 nie planuje się realizacji tego zadania.

Ustawa o zatrudnieniu socjalnym wprowadziła też zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi umożliwiające finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych z elementami profilaktyki.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. wprowadziło obowiązek uchwalania przez radę pedagogiczną szkolnego programu profilaktycznego spójnego z programem wychowawczym szkoły zaopiniowanego przez radę rodziców i samorząd uczniowski. Uzupełnieniem tych zapisów jest rozporządzenie z 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem, które obliguje szkoły do systematycznego prowadzenia edukacji prozdrowotnej, promocji zdrowia i zdrowego stylu życia oraz wypracowania procedur postępowania w sytuacji szczególnych zagrożeń związanych ze środkami odurzającymi i substancjami psychoaktywnymi, z uwzględnieniem zadań osób podejmujących interwencję. W związku z powyższym w przyszłym roku nie planuje się finansowania programów profilaktycznych, pozostawiając je do realizacji szkołom lecz finansowanie nowych ciekawych działań profilaktycznych ujętych w szkolnych programach profilaktycznych, a które znajdują się również w Gminnym Programie Profilaktyki. Pozwoli to na lepszą integrację działań gminy w zakresie profilaktyki z działaniami szkół oraz innych instytucji.

Gmina na mocy ustawy zobowiązana jest wspierać rodzinę przez objęcie dziecka działaniami wychowawczymi, opiekuńczymi i edukacyjnymi w placówce jaką może być świetlica. Planuje się więc nadal tworzenie świetlic środowiskowych szczególnie w środowiskach popegeerowskich mających na celu podejmowanie działań profilaktycznych wśród dzieci i młodzieży, pokazanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego oraz zintegrowanie całego środowiska lokalnego.

Przy realizowaniu programu należy zwrócić uwagę, aby planowane działania nie koncentrowały się wyłącznie na osłabianiu czynników ryzyka, lecz również na wspieraniu głównych czynników chroniących takich jak: kształtowanie silnych więzi rodzinnych, rozwijanie zainteresowań, wzmacnianie poszanowania dla norm społecznych i systemu wartości. Podstawowymi środowiskami oddziaływań profilaktycznych w tym zakresie są: rodzina, szkoła i społeczność lokalna. W związku z powyższym celowe wydaje się stworzenie środowiskowej koncepcji profilaktyki jako zintegrowanego systemu opartego na przeprowadzonej diagnozie przyczyn patologii społecznych tkwiących w różnorodnych sytuacjach społecznych, specyficznych dla konkretnego środowiska.

Przewiduje się w ciągu roku budżetowego zmiany w zakresie działań i kwot wydatkowanych na ich realizację w związku ze zmianami ustawowymi oraz zmianami w zakresie wpływów z tytułu opłat za wydane pozwolenia.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ustalić zryczałtowane wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwanej dalej „Komisją” w następujących wysokościach:

1. Dla przewodniczącego Komisji – 110,00 zł za każde posiedzenie Komisji oraz realizację zadań zawartych w Gminnym Programie.
2. Dla członków Komisji – 75,00 zł za każde posiedzenie Komisji lub Zespołu Problemowego.

Finansowanie Programu

Plan dochodów i wydatków

na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 rok

1. Plan dochodów:	69 522,00 zł
Dział 756 Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i innych jednostek nie posiadających osobowości prawnej	
Rozdział 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw.	
§ 0480 wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	
2. Plan wydatków:	69 522,00 zł
Dział 851 Ochrona zdrowia	

Rozdział 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi	65 022,00 zł
---	--------------

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota	§
1	2	3	4
1.	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu - wynagrodzenie terapeuty uzależnień	2 000,00	4300
2.	Punkt konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie wskutek nadużywania alkoholu- wynagrodzenia prawnika i psychologa	5 900,00	4300
3.	Wspieranie i dofinansowywanie różnych form promujących zdrowy styl życia (sport, wypoczynek) oraz wspierających utrzymanie abstynencji.	16 000,00	
	a) zakupy materiałów i wyposażenia	5 000,00	4210
	b) zakup usług pozostałych	11 000,00	4300
4.	Świetlica Środowiskowa w Różannie	4 560,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	4 560,00	4170
5.	Świetlica Środowiskowa w Polednie	4 560,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe opiekunów	4 560,00	4170
6.	Świetlica Środowiskowa w Bukowcu	3 800,00	
	b) wynagrodzenia bezosobowe opiekunki	3 800,00	4170
7.	Świetlica Środowiskowa w Gawrońcu	4 560,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe	4 560,00	4170
8.	Świetlica Środowiskowa w Budyniu	4 560,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe	4 560,00	4170
9.	Świetlica Środowiskowa w Tuszynkach	4 560,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe	4 560,00	4170
10.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	6 618,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe członków Komisji	5 900,00	4170
	b) składki na ubezpieczenie społeczne	718,00	4110
11.	Pełnomocnik Wójta ds. Profilaktyki	7 128,00	
	a) wynagrodzenia bezosobowe Pełnomocnika	6 000,00	4170
	b) składki na ubezpieczenie społeczne	1 048,00	4110
	c) podróże służbowe krajowe	80,00	4410
12.	Wynagrodzenie lekarza biegłego i psychologa za wydawanie opinii	340,00	4300
13.	Dofinansowanie telefonu zaufania „Niebieska Linia”	270,00	2330
15.	Prenumerata czasopism	86,00	4300
17.	Koszty sądowe związane ze złożonym wnioskiem o leczenie alkoholowe	80,00	4610
	RAZEM WYDATKI	65 022,00	

Rozdział 85153 Zwalczanie narkomanii

4 500,00

Lp.	Rodzaj wydatku	Kwota	§
1	2	3	4
1.	Punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych od narkotyków- wynagrodzenie terapeuty uzależnień	1 600,00	4300
2.	Punkt konsultacyjny dla rodzin zagrożonych narkomanią- wynagrodzenia prawnika i psychologa	2 500,00	4300
3.	Zakup materiałów i wyposażenia (materiały informacyjne na temat narkomanii)	200,00	4210
4.	Zakup usług pozostałych	200,00	4300
	Razem	4 500,00	

Przewodniczący Rady Gminy

Czesław Wszolek